

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QTKD THÁI NGUYÊN**

TRẦN VĂN HẬU

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP THỨC ĐẨY
CỔ PHẦN HÓA DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC CỦA
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Nhuận Kiên

Thái Nguyên - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn thạc sỹ “*Một số giải pháp thúc đẩy cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước của tỉnh Thái Nguyên*”, chuyên ngành Quản lý Kinh tế, mã số 60-34-01, đây là công trình của riêng tôi. Luận văn đã sử dụng thông tin từ nhiều nguồn dữ liệu khác nhau, các thông tin có sẵn đã được trích rõ nguồn gốc.

Tôi xin cam đoan rằng, các số liệu và kết quả nghiên cứu đã được nêu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào hoặc chưa từng được công bố trong bất kỳ một công trình nghiên cứu khoa học nào khác.

Tác giả luận văn

Trần Văn Hậu

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Một số giải pháp thúc đẩy cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước của tỉnh Thái Nguyên*”, tôi nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên, của nhiều cá nhân và tập thể, tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập, nghiên cứu để tôi hoàn thành bản luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của thầy giáo hướng dẫn khoa học: TS. Trần Nhuận Kiên.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, của các thầy cô giáo, đặc biệt là các thầy cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên cùng các đơn vị khác.

Để hoàn thành được đề tài, tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ và cộng tác của UBND tỉnh Thái Nguyên, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Cục Thuế tỉnh Thái Nguyên, Cục thống kê tỉnh Thái Nguyên, các doanh nghiệp nhà nước đã CPH trong tỉnh.

Tôi xin cảm ơn bạn bè đồng nghiệp và gia đình đã động viên, giúp đỡ tôi thực hiện tốt bản luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó!

Tác giả luận văn

Trần Văn Hậu

MỤC LỤC	Trang
Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt	vii
Danh mục các bảng	viii
Danh mục các biểu đồ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của Luận văn	3
5. Bố cục của Luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VỀ CỔ PHẦN HÓA CÁC DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC	4
1.1. Một số lý luận và thực tiễn về CPH các Doanh nghiệp nhà nước	4
1.1.1. Cổ phần hóa và thực chất của CPH các DNNN	4
1.1.1.1. Khái niệm cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước	4
1.1.1.2. Khái niệm về thúc đẩy cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước	5
1.1.1.3. Thực chất cổ phần hoá các Doanh nghiệp nhà nước	6
1.1.2. Tính tất yếu khách quan của cổ phần hoá các DNNN	13
1.1.2.1. Do yêu cầu đòi hỏi của quá trình xã hội hoá sản xuất trên thực tế	13
1.1.2.2. Do yêu cầu đòi hỏi phải nâng cao hiệu quả kinh doanh của các doanh nghiệp trong nền KTTT	15

1.1.2.3. Do có sự thay đổi về vai trò của nhà nước trong nền kinh tế thị trường	15
1.1.2.4. Do sức hấp dẫn của công ty cổ phần trong hệ thống các doanh nghiệp hoạt động trong nền kinh tế thị trường	17
1.1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến cổ phần hoá các DNNN	18
1.1.3.1. Nhân tố thuộc về quản lý nhà nước	18
1.1.3.2. Nhân tố về điều kiện tự nhiên của doanh nghiệp	19
1.1.3.3. Nhân tố về điều kiện kinh tế - xã hội	19
1.1.3.4. Nhân tố đặc điểm ngành nghề của các DNNN	20
1.1.4. Tác động tích cực của cổ phần hoá các DNNN đến hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp sau cổ phần hoá	21
1.1.4.1. Những tác động đến bộ máy quản lý doanh nghiệp	21
1.1.4.2. Những tác động đến huy động và sử dụng vốn của doanh nghiệp sau cổ phần hoá	23
1.1.4.3. Những tác động đến tạo động lực mới cho doanh nghiệp sau cổ phần hoá	24
1.2. Kinh nghiệm cổ phần hoá và giải quyết các vấn đề sau cổ phần hoá của các DNNN ở một số nước trên thế giới	25
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước có nền kinh tế phát triển	25
1.2.1.1. Về đối tượng và quy mô của cổ phần hoá các DNNN	26
1.2.1.2. Về hình thức cổ phần hoá	27
1.2.1.3. Về tác động của cổ phần hoá các DNNN	28
1.2.2. Kinh nghiệm của các nước đang phát triển ở châu Á	29
1.2.2.1. Kinh nghiệm của Hàn Quốc	29
1.2.2.2. Kinh nghiệm của Malaixia	30
1.2.2.3. Kinh nghiệm của Singapore	31

1.2.3. Những bài học kinh nghiệm về cổ phần hoá và giải quyết các vấn đề kinh tế - xã hội sau cổ phần hoá DNNN của một số nước	32
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết	36
2.2. Phương pháp nghiên cứu	36
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu	36
2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu	37
2.2.3. Phương pháp tổng hợp số liệu	38
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	39
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	39
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỀ CỔ PHẦN HÓA CÁC DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN	41
3.1. Điều kiện tự nhiên kinh tế, xã hội tỉnh Thái Nguyên	41
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	41
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	42
3.1.2.1. Dân số và lao động	43
3.1.2.2. Kết cấu hạ tầng	45
3.1.2.3. Văn hóa, giáo dục	46
3.1.2.4. Hệ thống y tế	46
3.1.2.5. Phát triển kinh tế	47
3.2. Đặc điểm các Doanh nghiệp nhà nước tỉnh Thái Nguyên	54
3.2.1 Số lượng và quy mô	54
3.2.2 Cơ cấu theo lĩnh vực hoạt động và ngành nghề	54
3.3. Khái quát quá trình thực hiện cổ phần hoá DNNN tỉnh Thái Nguyên	56
3.3.1 Kế hoạch cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước tỉnh Thái Nguyên	56
3.3.2. Thực trạng về cổ phần hoá DNNN ở tỉnh Thái Nguyên	57

3.3.3. Kết quả cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước tỉnh Thái Nguyên	61
3.4. Kết quả sản xuất kinh doanh của các Doanh nghiệp nhà nước trước và sau cổ phần hóa	65
3.4.1. Kết quả sản xuất kinh doanh các doanh nghiệp nhà nước trước cổ phần hoá	65
3.4.2. Kết quả sản xuất kinh doanh các doanh nghiệp nhà nước sau cổ phần hoá	67
3.5. Đánh giá về cổ phần hóa các DNNN tỉnh Thái Nguyên	72
3.5.1. Những ưu điểm	72
3.5.2. Những tồn tại, hạn chế trong cổ phần hoá doanh nghiệp Nhà nước	77
Chương 4: ĐỊNH HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP THỨC ĐẨY CỔ PHẦN HOÁ DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC CỦA TỈNH T.NGUYÊN	81
4.1 Định hướng và mục tiêu cổ phần hóa Doanh nghiệp nhà nước của tỉnh Thái Nguyên	81
4.1.1 Các quan điểm về cổ phần hoá	81
4.1.1.1. Cổ phần hoá không phải là quá trình tư nhân hoá.	81
4.1.1.2. Cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước là giải pháp cơ bản để cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước, nâng cao hiệu quả và sức cạnh tranh của doanh nghiệp.	81
4.1.1.3. Công tác cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước phải hướng vào mục tiêu kinh tế xã hội	81
4.1.1.4. Cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước phải theo đúng định hướng XHCN	82
4.1.2 Phương hướng và mục tiêu về cổ phần hoá ở Thái Nguyên	82
4.1.2.1 Phương hướng	82
4.1.2.2 Mục tiêu	83

4.2. Một số giải pháp thúc đẩy cổ phần hóa các Doanh nghiệp nhà nước của tỉnh Thái Nguyên	85
4.2.1. Hoàn thiện phương pháp xác định giá trị doanh nghiệp cổ phần hoá	85
4.2.2. Bổ sung và hoàn thiện một số văn bản, chính sách về cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước	86
4.2.3. Mở rộng đối tượng tham gia cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước	88
4.2.4. Giải quyết tồn đọng nợ trong các doanh nghiệp nhà nước thuộc diện cổ phần hoá	90
4.2.5. Tăng cường đào tạo, nâng cao trình độ quản trị công ty cổ phần cho các nhà quản lý và trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho người lao động ở các doanh nghiệp cổ phần hoá	90
4.2.6. Xoá bỏ đại diện của Nhà nước trong doanh nghiệp sau cổ phần hoá	92
4.2.7. Đổi mới quản lý của Nhà nước sau cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước	93
KẾT LUẬN	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

CPH	Cổ phần hóa
CTCP	Công ty cổ phần
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
KT - TM	Kinh tế - thương mại
KH	Kế hoạch
TNH	Tư nhân hóa
KTTT	Kinh tế thị trường
XHH	Xã hội hóa
BKS	Ban kiểm soát
NLĐ	Người lao động
TTCK	Thị trường chứng khoán
UBND	Ủy ban nhân dân
ĐM &PTDNNN	Đổi mới và phát triển Doanh nghiệp nhà nước
CEEP	Central Europe Energy Partners
IMF	International Monetary Fund (Quỹ Tiền tệ Quốc tế)
EC	European Commission
KLM	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (Hãng hàng không quốc gia Hà Lan)
WB	Wordbank (Ngân hàng thế giới)

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng	Chỉ tiêu	Trang
Bảng 3.1	Dân số và tình hình sử dụng lao động trong độ tuổi lao động của tỉnh Thái Nguyên 3 năm (2009 - 2011)	45
Bảng 3.2	Tổng sản phẩm (GDP) tỉnh Thái Nguyên giai đoạn (2005 - 2011) theo giá so sánh năm 1994	48
Bảng 3.3	Cơ cấu tổng sản phẩm (GDP) của tỉnh Thái Nguyên tính giá theo giá so sánh 1994 phân theo ngành kinh tế	49
Bảng 3.4	Tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên tính theo giá so sánh 1994 theo thành phần kinh tế	51
Bảng 3.5	Thu ngân sách của tỉnh Thái Nguyên qua các năm	53
Bảng 3.6	Chi ngân sách của tỉnh Thái Nguyên qua các năm	54
Bảng 3.7	Số lượng và quy mô vốn các DNNN ở tỉnh Thái Nguyên	56
Bảng 3.8	Thống kê doanh nghiệp nhà nước theo ngành sản xuất kinh doanh tỉnh Thái Nguyên	56
Bảng 3.9	Kế hoạch cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước tỉnh Thái Nguyên (1998 - 2006)	58
Bảng 3.10	Thống kê tiến độ cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước tỉnh Thái Nguyên (1998 - 2006)	59
Bảng 3.11	Quy mô và cơ cấu vốn điều lệ của các công ty cổ phần tỉnh Thái Nguyên	60
Bảng 3.12	Kết quả kinh doanh của các doanh nghiệp nhà nước (1999 - 2001)	61
Bảng 3.13	Huy động vốn xã hội của các nhóm doanh nghiệp sau cổ phần hoá tỉnh Thái Nguyên	67